

Αμαρτίες γονέων παιδεύουσι τέκνα

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα στο Πανεπιστήμιο του Cambridge, η κακή διατροφή της μητέρας στη διάρκεια της εγκυμοσύνης προδιαθέτει σε νοσήματα του σχετίζονται με την ηλικία....

Δηλαδή όταν το κύημα γίνει

μεσήλικας, θα υποφέρει με μεγαλύτερη πιθανότητα από προβλήματα υγείας που συνήθως εμφανίζονται στη μέση ηλικία, όπως ο διαβήτης τύπου 2 και οι παθήσεις της καρδιάς.

Συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε πειραματικά σε απογόνους ποντικών που λάμβαναν φτωχή διατροφή στη διάρκεια της εγκυμοσύνης τους ότι μειώνεται η έκφραση ενός γονιδίου (Hnf4a).

Σήμερα, πιστεύουμε ότι τέτοιες επιγενετικές αλλαγές, δηλαδή διαφοροποιήσεις στις εκφράσεις του γονιδιώματος υπό την επίδραση περιβαλλοντικών παραγόντων (όπως η διατροφή, το κάπνισμα, η κατανάλωση αλκοόλ, η μόλυνση του αέρα κτλ) είναι πράγματι δυνατόν να συμβούν και μάλιστα χρειάζονται δεκαετίες μέχρι να παράγουν συμπτώματα ή εμφανείς βλάβες.

Όμως, δεν είναι μόνο οι περιβαλλοντικοί παράγοντες που επιδρούν στον άνθρωπο κατά τη διάρκεια της κύησης. Είναι γνωστό από χρόνια ότι η ηλικία των γονιών αποτελεί επίσης ένα σημαντικό παράγοντα. Σήμερα γνωρίζουμε ότι η ηλικία επηρεάζει ακόμη περισσότερο από όσο πιστεύαμε.

Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα, που γνωρίζουν όλοι, αφορά στη λογαριθμική συσχέτιση της πιθανότητας συνδρόμου Down με την ηλικία της μητέρας. Μια μητέρα κάτω των 25 ετών έχει 1 στις 1250 πιθανότητες να γεννήσει παιδί με σύνδρομο Down. Μεταξύ 25 και 30 ετών, έχει 1 στις 1000, μεταξύ 30 έως 35 ετών έχει 1 στις 400, στα 45 έτη έχει 1 στις 30 και στα 49 έχει 1 στις 10!

Μισό λεπτό όμως. Το 1912, ο γερμανός γιατρός Wilhelm Weinberg παρατήρησε ότι η μη κληρονομική νόσος "αχονδροπλασία" ήταν πιο συχνή στα παιδιά που γεννήθηκαν αργότερα, σε σύγκριση με παιδιά που γεννήθηκαν νωρίτερα από τους ίδιους γονείς. Η παρατήρηση αυτή εισήγαγε τη συσχέτιση της νοσηρότητας με την ηλικία των γονέων στην ιατρική έρευνα.

Σύντομα, προέκυψαν ενδείξεις ότι η ηλικία του πατέρα επηρεάζει και αυτή με τη σειρά της. Αποδόθηκαν λοιπόν σε αυτόν τον παράγοντα οι αναλογικά μεγαλύτερες πιθανότητες για μια σειρά νοσημάτων, όπως η νόσος του Alzheimer, ο αυτισμός, η διπολική διαταραχή του συναισθήματος, η σχιζοφρένεια, διάφοροι καρκίνοι (με σημαντικότερους τους καρκίνους του μαστού και τις λευχαιμίες), ο σακχαρώδης διαβήτης, η σκλήρυνση κατά πλάκας, και βέβαια διάφορες διαταραχές νοητικής στέρισης.

Σήμερα, η ιατρική βιβλιογραφία περιλαμβάνει έναν κατάλογο με περισσότερες από 50 παθήσεις που συσχετίζονται με την ηλικία του πατέρα κατά τη σύλληψη. Οι θεωρίες, που εξηγούν εν μέρει το φαινόμενο, περιλαμβάνουν τις επιγενετικές ανωμαλίες στις εκφράσεις γονιδίων, καθώς επίσης τις μεταλλάξεις μέσω

"λανθασμένης αντιγραφής" του γενετικού υλικού στη διάρκεια των διαιρέσεων που συνοδεύουν τη διαδικασία της σπερματογένεσης.

Τις ανωτέρω παρατηρήσεις ενισχύουν οι αυξήσεις στην εμφάνιση τέτοιων νοσημάτων στην εποχή μας, καθώς ολοένα και περισσότερα ζευγάρια καθυστερούν την τεκνοποίηση σε σχέση με το παρελθόν. Πράγματι, η αύξηση του μορφωτικού επιπέδου μέσω της συμμετοχής ολοένα και μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού στην ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση, φαίνεται ότι αποτελεί έναν καλό λόγο του φαινομένου. Μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε στη Γαλλία για αυτό το ζήτημα, κατέληξε ότι η συνέχιση της μόρφωσης μετά την ηλικία των 20, αφορά σε περίπου έναν στους δύο γάλλους.

Το ίδιο ισχύει ασφαλώς και για την εργασία. Σύμφωνα με το επιχείρημα Gary Becker, η αυξανόμενη ισότητα των δύο φύλων στον δυτικό κόσμο συνοδεύεται από αυξανόμενη δυνατότητα εργασίας για τη γυναίκα και αυτό έχει το ανάλογο κόστος ευκαιρίας στην εγκυμοσύνη.

Ανάστροφα αλλά παρόμοια, η μεγαλύτερη προσφορά εργατικού δυναμικού συμβάλλει στην εργασιακή ανασφάλεια και επιφέρει ένα ανάλογο κόστος ευκαιρίας στην εγκυμοσύνη. Οι Mills και Blossfeld προτείνουν ότι η απειλή της ανεργίας οδηγεί σε αυξημένη προσλαμβάνουσα ατομική οικονομική ανασφάλεια.

Τέλος, ο παράγοντας του απρόβλεπτου στις κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις, που συνεπάγεται η παγκοσμιοποίηση, επίσης συμβάλλει σε αυτή την ανασφάλεια. Ως συνέπεια των παραπάνω, τα νεαρά ζευγάρια δεν αποφασίζουν να τεκνοποιήσουν "έγκαιρα" σε σχέση με το παρελθόν.